

Abeceda

bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

- prevence rizik
- služby pro prevenci rizik
- zdravotní způsobilost k práci
- pracovnělékařské služby
- odborná způsobilost
- informace o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci
- prostředky osobní ochrany
- pracovní prostředí a pracoviště
- organizace práce a pracovní postupy
- bezpečný výrobek
- bezpečnost technických zařízení
- požární ochrana
- úrazy, nemoci z povolání
- pojištění

Případné zásadní legislativní změny, k nimž dojde v období mezi jednotlivými vydáními, budou ošetřeny formou vkládané aktualizace, která bude po dobu prodejnosti publikace volně ke stažení na www.anag.cz. Nutnost aktualizace posuzuje na základě legislativních změn výhradně autor ve spolupráci s nakladatelstvím. Aktualizace však v žádném případě nemohou nahradit nová vydání knihy.

Aktualizaci zašleme zdarma na vyžádání
anag@anag.cz, tel.: 585 757 411

OBSAH

Slova úvodem	5
Předmluva	9
Abeceda bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.....	11
Přílohy	
1. Postup zaměstnavatele při prevenci rizik.....	410
2. Žádost o provedení pracovnělékařské prohlídky a posouzení zdravotní způsobilosti k práci	411
3. Lékařský posudek o zdravotní způsobilosti k práci.....	412
4. Obsah a časové rozmezí všeobecných preventivních prohlídek pojištěnců v oboru praktický lékař pro dospělé.....	414
5. Přehled zdravotních pojišťoven.....	415
6. Osnova školení zaměstnanců o předpisech k zajištění bezpečnosti a ochraně zdraví při práci.....	416
7. Osnova školení zaměstnanců určených k organizování zajištění první pomoci a evakuace zaměstnanců	419
8. Kniha úrazů (podle pracovněprávních předpisů)	422
9. Kniha úrazů (podle školských předpisů)	423
10. Záznam o úrazu	424
11. Záznam o úrazu – hlášení změn	428
12. Záznam o úrazu dítěte, žáka nebo studenta.....	429
13. Úkony a lhůty pro plnění povinností při pracovním úrazu podle nařízení vlády č. 201/2010 Sb.	430
14. Přestupky a správní delikty na úseku bezpečnosti práce a výše pokut podle § 17 a § 30 zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce	432
15. Přestupky na úseku ochrany zdraví při práci a zajištění pracovnělékařských služeb podle § 92h zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví	435
Základní zákonná ustanovení o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci	
1. Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce (vybraná ustanovení: část pátá – § 101 až § 108, § 322 a § 323)	442
2. Zákon č. 309/2006 Sb., o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci	451
3. Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví (vybraná ustanovení: § 30 až § 44)	467
4. Zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách (vybraná ustanovení: § 53 až § 60)	474
Přehled předpisů uvedených v publikaci	481
Tematický rejstřík	499
Abecední rejstřík hesel.....	511

SLOVA ÚVODEM

Vážené kolegyně a kolegové,

dostává se vám do rukou další vydání publikace „Abeceda bezpečnosti a ochrany zdraví při práci“ a já jsem si při prvním pohledu na ni vzpomněl, jak jsme jako bezpečnostní technici v 80. letech minulého století hltali každou informaci, vystříhávali jsme si články z časopisu *Bezpečnost a hygiena práce* a při práci s různými pojmy v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci jsme hledali to nejsprávnější a nejobjektivnější vyjádření.

Domnívám se, že právě tato publikace nám, v dnešní době příliš složité a objemné legislativy, umožní lépe pochopit některé pojmy a může se stát praktickým pomocníkem při přijímání opatření k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, tvorbě vnitřních směrnic, pravidel, řádů a dalších předpisů, které jsou základem zajišťování péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci, ale může pomoci i se stanovením způsobu chování fyzických osob na pracovišti a rovněž přístupu k uvedené oblasti ze strany zaměstnanců a jejich vedoucích.

I má vlastní zkušenost při účasti na tvorbě některých právních předpisů ukazuje složitost platné legislativy. Často jsme s kolegy museli některé pojmy důkladně probírat a vzájemně si je vysvětlovat, abychom co nejlépe a nejpřesněji vystihli smysl navrhovaného opatření. Domnívám se, že by tato publikace měla být pro účely odborného a srozumitelného vysvětlení součástí knihovny nejen odborně způsobilých osob v prevenci rizik a koordinátorů bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, ale také těch, kteří se podílejí na tvorbě právních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Sám si vzpomínám, jak dlouho trvalo, než jsme si v legislativě vysvětlili rozdíl mezi pojmy „riziko“ a „rizikový faktor pracovních podmínek“, či v praxi objasnili zaměstnavatelům rozdíl mezi noční prací a zaměstnancem pracujícím v noci.

Chápat dobře pojmy používané v právních předpisech a orientovat se v samotné legislativě, která reguluje zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, je důležitá věc. Nicméně je nutné si uvědomit, že samotné předpisy jsou jen jednou stranou mince. Zásadní je jejich uplatňování v praxi, vysvětlení záměru a smyslu veškerých opatření všem zúčastněným osobám a neméně důležité je být pro zaměstnance příkladem. Těžko můžeme chtít, aby zaměstnanec dodržoval požadavky v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, když jeho vedoucí mu nejde příkladem, sám některé povinnosti zesměšňuje a typicky českým způsobem hledá cestu, jak stanovené povinnosti obejít.

Když jsem začínal pracovat na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, vzpomínám na své předchůdce – bezpečnostní techniky, kteří nám vysvětlovali, že základem správného chování každého jednotlivce jsou dvě obyčejné věci:

- jak spolu dokážeme komunikovat, vysvětlovat si vzniklé problémy a nejasnosti, hledat jejich řešení, a především jak dokážeme aktivně vtáhnout do procesu prevence rizik vedoucí zaměstnance a jejich podřízené,
- jak se nám daří udržovat pořádek na pracovišti, provádět úklid, malování, prostě vytvářet příznivé pracovní podmínky a pracovní pohodu.

I v tom nám může být tato publikace nápomocná. Vysvětlí nám používané pojmy, dovede nás k příslušným předpisům (či přímo k jejich konkrétním ustanovením), upozorní nás na souvislosti a pomůže nám aplikovat požadavky právních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na konkrétní pracoviště.

Přeji tedy nám všem, aby příručka Abeceda bezpečnosti a ochrany zdraví při práci byla v každodenní praxi dobrým pomocníkem.

Robert Křepinský,
člen Rady vlády pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci
(zástupce zaměstnanců) – poradního orgánu vlády ČR,
předseda Stálého výboru pro legislativu a předseda Pracovní skupiny
pro stanovení expozičních limitů v pracovním prostředí, obojí při Radě vlády
pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci,
poradce Pracovního týmu pro bezpečnost práce Rady hospodářské
a sociální dohody ČR,
svazový inspektor bezpečnosti práce

Vážený čtenáři,

hlavním cílem zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci je omezovat rizika ohrožující životy a zdraví zaměstnanců při práci. Vznik pracovních úrazů bývá zpravidla signálem, že nebyla provedena prevence rizik v oblasti bezpečnosti práce nebo byla provedena neefektivně. Informační systém o pracovních úrazech umožňuje orgánům inspekce práce vyhodnocovat stav a podrobné údaje o pracovní úrazovosti jak v jednotlivých krajích, i v celé České republice.

Z informačního systému Státního úřadu inspekce práce je patrné, že počet všech pracovních úrazů zůstává v posledních letech na přibližně stejné úrovni, pouze u smrtelných pracovních úrazů dochází k mírnému poklesu. Nejčastější příčinou vzniku smrtelných pracovních úrazů byla zejména pozemní vozidla a ostatní dopravní prostředky, přičemž se jednalo převážně o dopravní nehody. Druhým největším zdrojem byly budovy, konstrukce a povrchy, přičemž v této souvislosti se jednalo hlavně o pády z výšky a do hloubky. Nejčastější příčinou smrtelných pracovních úrazů byla špatně nebo nedostatečně odhadnutá rizika a používání nebezpečných postupů nebo způsobů práce včetně jednání bez oprávnění, proti zákazu a prodávání v ohroženém prostoru.

V poslední době je ze strany orgánů inspekce práce kladen důraz především na kontrolu příčin a okolností vzniku pracovních úrazů, zejména úrazů smrtelných a úrazů s hospitalizací úrazem postiženého zaměstnance delší než 5 dnů. V rámci těchto kontrol zjišťují inspektoři nejčastěji nedostatky ze strany zaměstnavatelů i OSVČ týkající se nezajištění dostatečné bezpečnosti při práci s ohledem na rizika možného ohrožení života a zdraví zaměstnance. Ze strany zaměstnavatelů se jedná zejména o nepřijetí opatření k zamezení rizika pádu z výšky, provozování strojů a strojních zařízení bez ochranných zařízení, tolerování nebezpečných pracovních postupů či nevybavení zaměstnanců vhodnými osobními ochrannými pracovními prostředky. Kontrole příčin a okolností vzniku pracovních úrazů bude ze strany orgánů inspekce práce i nadále věnována zvýšená pozornost.

Při plánování zaměření kontrolní činnosti vycházejí orgány inspekce práce nejen ze strategie Evropské unie, ale zohledňují se rovněž výsledky analýzy pracovní úrazovosti, poznatky z kontrolní činnosti v uplynulém období, skutečnosti zjištěné z podnětů a rovněž náměty a připomínky sociálních partnerů.

Kontrolní činnost v oblasti bezpečnosti práce a vyhrazených technických zařízení je prováděna inspektory oddělení inspekce BOZP oblastních inspektorátů práce. V rámci hlavních úkolů inspektoři bezpečnosti práce kontrolují a budou i v příštích letech kontrolovat dodržování právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti práce zejména v oblastech dopravy, potravinářství, lesnictví, zemědělství, hutnictví, strojírenství, terciární sféry, chemického průmyslu, stavebnictví a v oblasti dodržování právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečného provozu vyhrazených technických zařízení.

Tato kontrolní činnost bude zaměřena především na nejčastěji zjišťované nedostatky, kterými jsou:

- chybně nebo nedostatečně vyhodnocené riziko pro pracovní činnost (nevyhledání rizik v rámci pracovních a technologických postupů),

- neseznámení zaměstnanců s riziky ohrožujícími život a zdraví na pracovišti a chybějící či neúplné školení zaměstnanců z předpisů a návodů výrobce pro obsluhu zařízení,
- nebezpečný stav pracoviště (poškozené podlahy, nezajištěná místa s rizikem pádu apod.),
- chybějící revize, nedostatečné kontroly, zanedbaná údržba strojů, technických zařízení a vyhrazených technických zařízení,
- nebezpečné pracovní postupy tolerované zaměstnavatelem, nevhodná organizace práce.

Při své kontrolní činnosti Státní úřad inspekce práce zjišťuje, že si zaměstnavatelé stále více uvědomují, že bezpečné a zdraví neohrožující pracovní prostředí a pracovní podmínky jsou jedním z předpokladů úspěšného podnikání a také spokojenosti zaměstnanců, která ovlivňuje kvalitu výkonu jejich práce. Cílem bezpečnosti a ochrany zdraví při práci je především zdraví lidí a jistota, že zaměstnanec každý den odejde ze svého pracoviště živý a zdravý.

Neplnění povinností nebo laxní přístup k plnění povinností zaměstnavatelů zajistit bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců při práci s ohledem na rizika možného ohrožení jejich života a zdraví, která se týkají výkonu jejich práce, zvyšuje riziko vzniku pracovních úrazů nebo nemoci z povolání. Vznik pracovního úrazu nebo nemoci z povolání s sebou nese negativní důsledky jak pro zaměstnavatele, tak i pro zaměstnance.

Orgány inspekce práce posilují povědomí o důležitosti prevence rizik na pracovištích nejen svou kontrolní činností, ale poskytují zaměstnavatelům a zaměstnancům bezúplatně základní informace a poradenství v oblasti ochrany pracovních vztahů a pracovních podmínek, jsou důležitým propagátorem programu „Bezpečný podnik“, který prosazuje systémový přístup k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a zvyšuje firemní kulturu v této oblasti. Na svých internetových stránkách zveřejňují statistické přehledy k aktuálním otázkám z oblasti bezpečnosti práce a další informace využitelné pro široké spektrum sociálních partnerů. Státní úřad inspekce práce také pravidelně vydává informační brožury a letáky k aktuální problematice v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a rovněž organizuje semináře, kterých se účastní zástupci sociálních partnerů.

Dostává se vám do rukou již 6. aktualizované vydání příručky, jejíž snahou je pomoci se orientovat v probíhajících změnách legislativy v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Jejím úkolem není předložit vyčerpávající výklad ustanovení příslušných platných právních předpisů k zajištění bezpečnosti práce, ale podat základní výklad ke konkrétnímu tématu a pomoci čtenáři pochopit smysl znění příslušných právních předpisů a upozornit ho na potřebné souvislosti s dosažením požadované úrovně bezpečnosti práce. Věřím, že příručka toto poslání splní a bude dobrým praktickým pomocníkem a užitečným zdrojem informací o právní úpravě v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Mgr. Ing. Rudolf Hahn,
generální inspektor Státního úřadu inspekce práce,
člen Rady vlády pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci
(zástupce státní správy) – poradního orgánu vlády ČR

PŘEDMLUVA

Vážení čtenáři,

když jsem koncem devadesátých let minulého století připravovala první vydání Abecedy bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, legislativa v této oblasti byla rozpolcená, neprovázaná a nepřehledná a právě probíhal proces příprav legislativních změn k přiblížení české legislativy legislativě evropské. Měla jsem za to, že zpracuji jednorázovou pomůcku a příručku pro všechny, kdo se kolem bezpečnosti a ochrany zdraví při práci pohybují, která nebude po harmonizaci české legislativy na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci již více potřeba.

Avšak po první (v roce 2000) i po druhé (v roce 2006) harmonizační vlně na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci zůstala příručka v hledáčku osob zainteresovaných v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a zabydlela se v jejich příruční knihovně v dalších aktualizovaných a rozšířených vydáních. A zájem o ni nadále přetrvává.

Touto publikací se ke čtenářům dostává již 6. vydání příručky Abeceda bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, které je aktualizované podle změn v právním řádu, k nimž došlo od posledního vydání příručky v roce 2011, a doplněné o další hesla a praktické a přehledné přílohy, které si praxe vyžádala.

Pro čtenáře, kterému se publikace Abeceda bezpečnosti a ochrany zdraví při práci dostává do rukou poprvé, uvádím, že jejím posláním je být praktickou příručkou pro rychlou orientaci v pojmech, institutech, orgánech, právech a povinnostech různých subjektů a jejich vzájemných vztazích, které jsou charakteristické pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci a kterých příručka obsahuje téměř čtyři sta. Tento souhrn nemůže nahradit znění konkrétních předpisů z této oblasti, poskytne však uživateli dostatek informací k tomu, aby získal základní přehled o aktuální právní úpravě bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v jednotlivostech i souvislostech a aby mohl k tématům jím sledovaným hledat další informace přímo v příslušných předpisech, případně na internetu. Věcné informace u jednotlivých hesel jsou doplněny odkazy na hesla související (s uvedením stránky), na příslušné právní a ostatní předpisy či jiné dokumenty a případně na související webové stránky. Kompletní přehled předpisů, z nichž příručka vychází, najde čtenář v závěru publikace.

Součástí příručky jsou vedle platného znění ustanovení zákoníku práce a zákona o ochraně veřejného zdraví, která se týkají bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, a zákona o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci také nově ustanovení zákona o specifických zdravotních službách týkající se poskytování pracovnělékařských služeb. Rychlejší orientaci v heslech a při vyhledávání umožňují abecední a tematický rejstřík v závěru příručky.

Uživatelům Abecedy bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, jak těm, kteří si s ní již zvykli pracovat, tak těm, kteří se s ní setkávají poprvé, přeji, aby jim umožnila pohodlně a rychle získat potřebné informace při teoretickém a praktickém řešení problémů z oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

JUDr. Anna Janáková,
autorka

stanovené držitelem akreditace, uhradí uchazeč o vykonání zkoušky před jejím zahájením.

Podrobné podmínky pro udělování akreditace pro provádění zkoušek:

- **odborné způsobilosti** byly stanoveny v nařízení vlády č. 592/2006 Sb. Podmínkou pro udělení akreditace pro provádění zkoušek odborné způsobilosti je, že předkladatel prokáže zajištění nezbytných organizačních, materiálních, technických a personálních předpokladů k řádnému ověřování odborné způsobilosti fyzických osob pro provádění úkolů v hodnocení a prevenci rizik v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci nebo činnosti koordinátora bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi. Držitel akreditace vede dokumentaci o ověřování odborné způsobilosti, vede evidenci o vydaných osvědčeních o zkoušce z odborné způsobilosti a periodické zkoušce, každý rok předkládá ministerstvu roční zprávu o provedených zkouškách a zasílá Ministerstvu práce a sociálních věcí podklady pro vedení evidence odborně způsobilých osob;
- **zvláštní odborné způsobilosti** zatím stanoveny prováděcím předpisem nebyly.

SROVNEJ ➤ Odborná způsobilost k prevenci rizik ¹⁴¹

➤ Odborná způsobilost koordinátora ¹⁴²

➤ Zvláštní odborná způsobilost ⁴⁰⁴

PŘEDPISY ☐ *Zákon č. 309/2006 Sb., o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci – zejména § 20*

☐ *Nařízení vlády č. 592/2006 Sb., o podmínkách akreditace a provádění zkoušek z odborné způsobilosti*

☐ *Zákon č. 222/2009 Sb., o volném pohybu služeb – zejména § 28 a § 30*

☐ *Zákon č. 255/2012 Sb., kontrolní řád*

☐ *Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích*

Alkoholickým nápojem je nápoj obsahující více než 0,5 % objemových ethanolu. Zaměstnanec je **podle zákoníku práce** povinen:

**Alkohol
na pracovišti**

- nepožívat alkoholické nápoje na pracovištích zaměstnavatele a v pracovní době i mimo tato pracoviště a
- nevstupovat pod jejich vlivem na pracoviště zaměstnavatele.

Ze všeobecného shora uvedeného zákazu požívání alkoholických nápojů zákoník práce připouští tři **výjimky**; zákaz se nevztahuje na zaměstnance:

- u nichž je požívání těchto nápojů součástí plnění pracovních úkolů (např. povolání sommeliéra, degustátora) nebo
- u nichž je požívání alkoholických nápojů s plněním pracovních úkolů obvykle spojeno (např. při důležitých obchodních jednáních),
- kteří pracují v nepříznivých mikroklimatických podmínkách (např. hutě, slévárny a sklárny), pokud požívají pivo se sníženým obsahem alkoholu.

V zaměstnání je zaměstnanec povinen podrobit se **zjištění, zda není pod vlivem alkoholu**, na pokyn oprávněného vedoucího zaměstnance písemně určeného zaměstnavatelem. Toto písemné určení může být např. v pracovním řádu nebo v jiné interní směrnici firmy. Pokud se týče agenturního zaměstnance, tak oprávnění

evropských leteckých společností (AEA), Evropskou federací pracovníků v dopravě (ETF), Evropským sdružením technických letových posádek (ECA), Evropským sdružením leteckých společností (ERA) a Mezinárodním sdružením leteckých dopravců (IACA)

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/15/ES o úpravě pracovní doby osob vykonávajících mobilní činnosti v silniční dopravě
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/88/ES o některých aspektech úpravy pracovní doby
- Směrnice Rady 2005/47/ES o dohodě mezi Společenstvím evropských železnic (CER) a Evropskou federací pracovníků v dopravě (ETF) o některých aspektech pracovních podmínek mobilních pracovníků poskytujících interoperabilní přeshraniční služby v železniční dopravě
- Nařízení Rady (EHS) č. 3820/85 o harmonizaci určitých sociálních právních předpisů v silniční dopravě
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 561/2006 o harmonizaci některých předpisů v sociální oblasti týkajících se silniční dopravy
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1899/2006, kterým se mění nařízení Rady (EHS) č. 3922/91 o harmonizaci technických požadavků a správních postupů v oblasti civilního letectví

Zdravotní způsobilost v souvislosti s výkonem práce se posuzuje při pracovnělékařských prohlídkách. Vyhláška č. 79/2013 Sb., o pracovnělékařských službách a některých druzích posudkové péče, upravuje tyto pracovnělékařské prohlídky:

- a) **vstupní, periodická a mimořádná**, které se provádějí za účelem posouzení zdravotní způsobilosti ve vztahu k práci,
- b) **výstupní** lékařská prohlídka a
- c) lékařská prohlídka po skončení rizikové práce (**následná prohlídka**).

Řadové prohlídky zdravotnické předpisy od roku 2012 neobsahují.

Lékařské posudky o zdravotní způsobilosti k práci se vydávají pouze u pracovnělékařských prohlídek vstupních, periodických a mimořádných. U prohlídky výstupní se vydává potvrzení o provedení výstupní prohlídky (jeho náležitosti stanoví § 17a vyhlášky č. 79/2013 Sb.). U následné prohlídky se lékařský posudek ani potvrzení nevydávají.

Podmínky pro to, kdy se vykonává vstupní lékařská prohlídka, stanoví § 59 zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách. Podmínky pro to, kdy se vykonávají ostatní prohlídky, a frekvenci periodických prohlídek stanoví vyhláška č. 79/2013 Sb., která zároveň upravuje obsah všech prohlídek. Další právní předpisy, které upravují podmínky zdravotní způsobilosti k práci nebo k činnostem, zůstávají i nadále v platnosti.

U státních zaměstnanců vykonávajících státní službu platí ohledně posuzování zdravotní způsobilosti k práci stejné právní předpisy jako pro zaměstnance v pracovněprávním vztahu; požadavky na zdravotní způsobilost příslušníků bezpečnostních sborů, vojáků z povolání a uchazečů o zaměstnání strážníka, čekatele a strážníka obecní policie a dalších stanoví zvláštní právní předpisy.

SROVNEJ ➤ Pracovnělékařské prohlídky ²⁵⁶

➤ Žádost o provedení pracovnělékařské prohlídky ⁴⁰⁸

**Druhy
pracovně-
lékařských
prohlídek**

- havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby,
- zařízení civilní ochrany,
- neziskové organizace, sdružení občanů, které lze využít k záchranným a likvidačním pracím.

Ostatní složky integrovaného záchranného systému poskytují při záchranných a likvidačních pracích plánovanou pomoc **na vyžádání**.

Složky integrovaného záchranného systému jsou při zásahu povinny řídit se příkazy velitele zásahu. Velitel zásahu vyhláší po příjezdu na místo události stupeň poplachu podle poplachového plánu integrovaného záchranného systému (či hasičského záchranného sboru kraje). Podle závažnosti mimořádné události se rozlišují poplachové stupně 1 až 3 a zvláštní stupeň poplachu. Pokud velitel zásahu vyhlásí nejvyšší, zvláštní, stupeň poplachu či pokud je o to velitelem zásahu požádán, přebírá koordinaci záchranných a likvidačních prací na území kraje hejtmán kraje. Pokud mimořádná událost přesáhne území České republiky nebo území kraje, přebírá koordinaci záchranných a likvidačních prací Ministerstvo vnitra.

WEBOVÉ STRÁNKY www.hzscr.cz/integrovaný-zachranný-systém.aspx

- SROVNEJ** ➤ Mimořádné události ¹¹⁹
- Zaměstnanci určení k organizování první pomoci ³⁷⁹
- Tísňové volání ³⁴²

- PŘEDPISY** ☐ Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce – zejména § 102 odst. 6
- ☐ Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému

Ionizující záření při práci

Ionizující záření je fyzikálním rizikovým faktorem pracovního prostředí. Podle atomového zákona se ionizujícím zářením rozumí přenos energie v podobě částic nebo elektromagnetických vln vlnové délky nižší nebo rovnající se 100 nanometrů, anebo s frekvencí vyšší nebo rovnající se 3×10^{15} Hz, který je schopen vytvářet ionty.

Zdrojem ionizujícího záření se rozumí látka, přístroj nebo zařízení, které může vysílat ionizující záření nebo uvolňovat radioaktivní látky. Činnost s umělými zdroji ionizujícího záření, při nichž se může zvýšit ozáření fyzických osob, **je radiální činností**. Jedná se o činnost s umělým zdrojem ionizujícího záření v rámci plánované expoziční situace včetně poskytování služeb v kontrolovaném pásmu pracoviště IV. kategorie nebo činnost, při které je přírodní radionuklid v rámci plánovaných expozičních situací využíván pro své radioaktivní, štěpné nebo množivé charakteristiky včetně činnosti související se získáváním radioaktivního nerostu.

Expoziční situací se rozumí všechny v úvahu připadající okolnosti vedoucí k vystavení fyzické osoby nebo životního prostředí ionizujícímu záření. Rozlišuje se plánovaná expoziční situace, která je spojena se záměrným využíváním zdroje ionizujícího záření, dále nehodová expoziční situace, která může nastat při plánované expoziční situaci nebo může být vyvolána svévolným činem a vyžaduje přijetí okamžitých opatření k odvrácení nebo omezení důsledků nebo existující expoziční situace, která již existuje v době, kdy se rozhoduje o její regulaci, včetně následků nehodové expoziční situace nebo ukončené činnosti v rámci plánované expoziční situace.

Prodávající je povinen řádně informovat spotřebitele o vlastnostech prodáváných výrobků, o způsobu použití a údržby výrobku a o nebezpečí, které vyplývá z jeho nesprávného použití nebo údržby. Jestliže je to potřebné s ohledem na povahu výrobku, způsob a dobu jeho užívání, je prodávající povinen zajistit, aby tyto informace byly obsaženy v přiloženém písemném návodu a aby byly srozumitelné. Je-li třeba, aby při užívání věci byla zachována zvláštní pravidla, zejména řídí-li se užívání návodem, je prodávající povinen spotřebitele s nimi seznámit, ledaže jde o pravidla obecně známá. Informace v návodu k obsluze musí být jasné a srozumitelné.

SROVNEJ ➤ Informace o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci ⁸¹

- Bezpečný výrobek ³⁵
- Bezpečnost technických zařízení ²⁷
- Riziko zbytkové ²⁹⁷
- Optické záření a lasery při práci ¹⁶²

PŘEDPISY ☐ Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví – § 5 odst. 1, 3, 6 a 9, § 26 odst. 1 písm. d) a odst. 3, § 92a odst. 2, 5 a 6

☐ Zákon č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků – § 3 až § 5, § 7, § 9

☐ Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele – zejména § 9 odst. 1 a § 10 odst. 2

☐ Nařízení vlády č. 378/2001 Sb., kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a nářadí – zejména § 2 písm. e) a § 3 odst. 1 písm. e)

☐ Nařízení vlády č. 362/2005 Sb., o bližších požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na pracovištích s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky – příloha část. II bod 3, část III bod 11, část VII bod 1 a 7

☐ Nařízení vlády č. 591/2006 Sb., o bližších minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na staveništích – příloha č. 2

☐ Nařízení vlády č. 97/2016 Sb., o technických požadavcích na výbušniny – § 9, § 10, § 12

☐ Nařízení vlády č. 116/2016 Sb., o posuzování shody zařízení a ochranných systémů určených k použití v prostředí s nebezpečím výbuchu při jejich dodávání na trh – § 7, § 8 a přílohy

☐ Nařízení vlády č. 119/2016 Sb., o posuzování shody jednoduchých tlakových nádob při jejich dodávání na trh – § 4, § 7 a přílohy

☐ Nařízení vlády č. 122/2016 Sb., o posuzování shody výtahů a jejich bezpečnostních komponent – § 5, § 7, § 8, § 15 a přílohy

☐ Nařízení vlády č. 219/2016 Sb., o posuzování shody tlakových zařízení při jejich dodávání na trh – § 3, § 6, § 9 a přílohy

☐ Zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě – § 22 odst. 1 a 2, § 44 odst. 1 písm. f), § 44a odst. 1 písm. e)

Návykové látky na pracovišti

Návykovými látkami se vedle alkoholu rozumí dále tabák, omamné látky a psychotropní látky a jiné látky s psychoaktivními účinky, jejichž užívání může vést ke vzniku a rozvoji duševních poruch a poruch chování nebo se na nich podílet.

K základním povinnostem zaměstnanců patří **podle zákoníku práce** povinnost nezneužívat návykové látky na pracovištích zaměstnavatele a v pracovní době

i mimo tato pracoviště, nevstupovat pod jejich vlivem na pracoviště zaměstnavatele. V zaměstnání je zaměstnanec povinen podrobit se zjištění, zda není pod vlivem návykových látek na pokyn oprávněného vedoucího zaměstnance písemně určeného zaměstnavatelem. Toto písemné určení může být např. v pracovním řádu. Agenturnímu zaměstnanci je oprávněn dát pokyn, aby se podrobil zjištění, zda není pod vlivem jiných návykových látek, rovněž vedoucí zaměstnanec zaměstnavatele – uživatele, pokud je k tomu zmocněn na základě písemné plné moci uzavřené mezi ním a agenturou práce.

Osoba, která vykonává činnost, při níž by mohla ohrozit život nebo zdraví svoje nebo jiné osoby nebo poškodit majetek, nebo ve vztahu k ní jiný právní předpis stanoví zákaz užívat jiné návykové látky, nesmí **podle zákona č. 65/2017 Sb.** užívat jiné návykové látky při výkonu této činnosti nebo před jejím vykonáváním, a to tak, aby zajistila, že tuto činnost nebude vykonávat pod vlivem jiné návykové látky. **Orientačnímu vyšetření a odbornému lékařskému** vyšetření zjišťujícímu obsah jiné návykové látky je povinna se podrobit zejména osoba, u které je důvodné podezření, že:

- a) pod vlivem návykové látky vykonává nebo vykonávala činnost, při níž by mohla ohrozit život nebo zdraví svoje nebo jiné osoby nebo poškodit majetek,
- b) se užitím jiné návykové látky uvedla do stavu, v němž bezprostředně ohrožuje sebe nebo jinou osobu, majetek nebo veřejný pořádek,
- c) přivodila sobě nebo jiné osobě újmu na zdraví anebo způsobila jiné osobě škodu na majetku v souvislosti s užitím jiné návykové látky.

Shora uvedeným osobám jsou oprávněni dát výzvu k vyšetření zejména:

- a) příslušník Policie České republiky, příslušník Vojenské policie, příslušník nebo občanský zaměstnanec Vězeňské služby České republiky,
- b) zaměstnavatel,
- c) její ošetřující lékař,
- d) strážník obecní policie nebo
- e) osoby pověřené kontrolou osob, které vykonávají činnost, při níž by mohly ohrozit život nebo zdraví svoje anebo dalších osob nebo poškodit majetek.

Uvedené subjekty provádějí orientační vyšetření, **odborné lékařské vyšetření** může provést jen poskytovatel zdravotních služeb, který splňuje podmínky pro provedení tohoto vyšetření v rámci jím poskytovaných zdravotních služeb.

V případě, že povinná osoba orientační vyšetření odmítne nebo takové vyšetření nelze provést nebo úspěšně dokončit, provede se odborné lékařské vyšetření. Pokud osoba odborné lékařské vyšetření odmítne, hledí se na ni, jako by byla pod vlivem jiné návykové látky.

Poskytovatel zdravotních služeb je povinen **sdělit výsledky vyšetření** osobám, které daly výzvu k vyšetření, na podkladě jejich žádosti.

Náklady na odborné lékařské vyšetření hradí poskytovateli zdravotních služeb ten, kdo o ně požádal; v případě, že se prokáže přítomnost jiné návykové látky, vyšetřovaná osoba uhradí náklady tomu, kdo je zaplatil. Náklady na dopravu vyšetřované osoby do zdravotnického zařízení hradí, prokáže-li se přítomnost jiné návykové látky, vyšetřovaná osoba. Neprokáže-li se přítomnost návykové látky,

- vydávat lékařské posudky na základě posouzení zdravotní způsobilosti posuzujícím lékařem se specializovanou způsobilostí v oboru všeobecné praktické lékařství nebo se specializovanou nebo se zvláštní odbornou způsobilostí v oboru pracovní lékařství.

SROVNEJ ➤ Pracovnílékařské služby ²⁵⁷

- Přestupky na úseku ochrany zdraví při práci a zajištění pracovnílékařských služeb ²⁸⁷
- Povinnosti zaměstnance na úseku pracovnílékařských služeb ²⁰⁵
- Povinnosti zaměstnavatele ohledně pracovnílékařských služeb ²⁰⁸
- Dokumentace o pracovnílékařských službách ⁵⁰

PŘEDPISY □ Zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách – zejména § 57

- Vyhláška č. 79/2013 Sb., o pracovnílékařských službách a některých druzích posudkové péče
- Vyhláška č. 98/2012 Sb., o zdravotnické dokumentaci
- Vyhláška č. 306/2012 Sb., o podmínkách předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a o hygienických požadavcích na provoz zdravotnických zařízení a ústavů sociální péče

Vedoucí zaměstnanci mají vedle základních povinností řadového zaměstnance další specifické povinnosti vyplývající z jejich vedoucí pozice u zaměstnavatele. Jsou povinni:

Povinnosti vedoucích zaměstnanců

- řídit a kontrolovat práci podřízených zaměstnanců a hodnotit jejich pracovní výkonnost a pracovní výsledky,
- co nejlépe organizovat práci,
- vytvářet příznivé pracovní podmínky a zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví při práci,
- zabezpečovat odměňování zaměstnanců podle zákoníku práce,
- vytvářet podmínky pro zvyšování odborné úrovně zaměstnanců,
- zabezpečovat dodržování právních a vnitřních předpisů,
- zabezpečovat přijetí opatření k ochraně majetku zaměstnavatele.

Péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci uložená zaměstnavateli zákoníkem práce nebo zvláštními právními předpisy je **nedílnou a rovnocennou součástí pracovních povinností vedoucích zaměstnanců na všech stupních řízení** v rozsahu pracovních míst, která zastávají.

SROVNEJ ➤ Vedoucí zaměstnanci ³⁶⁰

- Oprávnění vedoucích zaměstnanců ¹⁶¹
- Organizační řád ¹⁶⁷
- Pracovní řád ²⁶⁵

PŘEDPISY □ Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce – zejména § 11, § 101 odst. 2, § 301, § 302

Ruční manipulace s břemeny

Ruční manipulací s břemenem se podle nařízení vlády č. 361/2007 Sb. rozumí přepravování nebo nošení břemene jedním nebo současně více zaměstnanci včetně jeho zvedání, pokládání, strkání, tahání, posunování nebo přemísťování, při kterém v důsledku vlastností břemene nebo nepříznivých ergonomických podmínek může dojít k poškození páteře zaměstnance nebo onemocnění z jednostranné nadměrné zátěže. Za ruční manipulaci s břemenem se pokládá rovněž zvedání a přenášení živého břemene.

Ruční manipulace s břemeny jako rizikový faktor fyzické zátěže musí být omezována; zaměstnavatelé jsou povinni organizovat práci a stanovit pracovní postupy tak, aby zaměstnanci nevykonávali ruční manipulaci s břemeny, která může poškodit zdraví, zejména páteř.

Přípustný hygienický limit pro hmotnost ručně manipulovaného břemene

ruční manipulace břemenem	muži	ženy
při občasném zvedání a přenášení	50 kg	20 kg
při častém zvedání a přenášení	30 kg	15 kg
při práci vsedě	5 kg	3 kg
celosměnová kumulativní hmotnost v průměrné osmihodinové směně	10 000 kg	6 500 kg

Jde-li o práci v delších než osmihodinových směnách, odpovídá hodnota navýšení průměrného hygienického limitu v procentech skutečné době výkonu práce. U směny dvanáctihodinové nesmí být průměrný hygienický limit při práci s ruční manipulací s břemenem navýšen o více než 20 %. Procentuální navýšení průměrného hygienického limitu je posuzováno vždy v závislosti na konkrétní délce směny a činí 5 % za každou hodinu nad osmihodinovou směnu.

Hmotnost břemen a podmínky ruční manipulace s břemeny **těhotnými ženami, kojícími ženami, matkami** do konce devátého měsíce po porodu a **mladistvými** jsou upraveny vyhláškami č. 180/2015 Sb. a č. 238/2016 Sb.

Před zahájením práce spojené s ruční manipulací s břemenem musí být zaměstnanec seznámen, pokud možno, s přesnými údaji o hmotnosti a vlastnostech břemene, o umístění jeho těžiště, nejtěžší straně břemene, o jeho správném uchopení a zacházení s břemenem a s rizikem, jemuž může být zaměstnanec vystaven při nesprávné ruční manipulaci s břemenem.

Práce spojená s ruční manipulací s břemenem překračující stanovené hygienické limity musí být přerušována bezpečnostními přestávkami v trvání 5 až 10 minut po každých 2 hodinách od započetí výkonu práce nebo musí být zajištěno střídání činností nebo zaměstnanců.

Některé pracovní postupy při ruční manipulaci břemeny stanoví rovněž nařízení vlády č. 591/2006 Sb. Požadavky na bezpečný provoz a používání zařízení pro zdvihání břemen a pro zdvihání a přemísťování zavěšených břemen stanoví nařízení vlády č. 378/2001 Sb.

SROVNEJ ➤ Rizikové faktory pracovního prostředí ²⁹⁸

➤ Prevence rizik ²⁷³

- SROVNEJ** ➤ Zástupci zaměstnanců ³⁸⁸
 ➤ Podmínky pro činnost zástupců zaměstnanců ¹⁸⁵
 ➤ Povinnosti zástupců zaměstnanců ²²²
 ➤ Prověrky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci ²⁷⁹
 ➤ Kontrola odborových orgánů ¹⁰⁰
 ➤ Kolektivní smlouvy ⁹⁸

PŘEDPISY □ Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce – zejména § 108, § 279, § 280

Údržba osobních ochranných pracovních prostředků

Zaměstnavatel zajišťuje, aby osobní ochranné pracovní prostředky byly udržovány v použitelném stavu, to znamená v dobrém funkčním stavu a na dostatečné hygienické úrovni, potřebnou údržbou či opravou.

Udržování osobních ochranných pracovních prostředků v použitelném stavu, pokud se týká pracovních oděvů a obuvi, znamená zejména praní, čištění a opravy pracovních oděvů v čistírně, prádelně nebo opravně oděvů. Může ale také zahrnovat např. dezinfekci, impregnaci, apretaci apod. Nejlepším řešením je, pokud zaměstnavatel zajišťuje praní a čištění ve vlastních zařízeních, neboť zná nejlépe zdroje znečištění a tím i způsoby čištění (např. oleje, barvy, krev, potraviny apod.). Rovněž je možné řešit splnění této povinnosti využíváním služeb jiné specializované firmy (prádelny, čistírny).

Součástí údržby je rovněž skladování a ukládání osobních ochranných pracovních prostředků. Je třeba mít k dispozici vhodné prostory, aby nebyla znehodnocována nebo snižována ochranná funkce osobních ochranných pracovních prostředků.

Některé podzákonné předpisy, např. nařízení vlády č. 361/2007 Sb., stanoví s ohledem na rizikové faktory pracovního prostředí specifické požadavky na praní, čištění, opravy, frekvenci praní a čištění, ukládání, převoz a odstraňování osobních ochranných pracovních prostředků.

- SROVNEJ** ➤ Osobní ochranné pracovní prostředky ¹⁷³
 ➤ Pracovní oděvy a obuv ²⁶⁰
 ➤ Poskytování osobních ochranných pracovních prostředků ¹⁹⁰
 ➤ Používání osobních ochranných pracovních prostředků ¹⁹⁴
 ➤ Sanitární zařízení ³⁰⁵
 ➤ Finanční náklady na osobní ochranné pracovní prostředky ⁶⁸

PŘEDPISY □ Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce – § 104 odst. 4

- Nařízení vlády č. 495/2001 Sb., kterým se stanoví rozsah a bližší podmínky poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čistících a dezinfekčních prostředků – § 3
 □ Nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci – např. § 15 odst. 4, § 18 odst. 3 písm. h), § 21 odst. 2 písm. e), § 38 odst. 1 písm. f)

Úklid a čištění

Základní požadavky na údržbu, úklid a čištění pracovišť stanoví obecně zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Zaměstnavateli

- Vyhláška č. 25/1960 Sb., o ochranných opatřeních v brucelózních stájích a izolátech – § 8

Kratší pracovní doba

Kratší pracovní dobu než stanovenou týdenní pracovní dobu může zaměstnavatel se zaměstnancem ***sjednat individuálně*** jak z důvodu vlastních potřeb, tak z důvodu zájmů samotného zaměstnance (částečný pracovní úvazek). Speciální podmínky pro dohodu zaměstnavatele a zaměstnance o kratší pracovní době zákoník práce nestanoví.

Zaměstnanci s kratší pracovní dobou náleží mzda nebo plat odpovídající této kratší pracovní době. U zaměstnanců s kratší pracovní dobou je práci přesčas práce přesahující stanovenou týdenní pracovní dobu; těmto zaměstnancům není možné práci přesčas nařídit.

- SROVNEJ** ➤ Stanovená týdenní pracovní doba ³¹⁶
➤ Zkrácená pracovní doba ⁴⁰¹

PŘEDPISY □ Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce – § 80, § 78 odst. 1 písm. i)

Kuřárna

Kuřárna je speciální místnost vyčleněná a vybavená ke kouření. Platné pracovněprávní právní předpisy neukládají zaměstnavatelům povinnost zřizovat pro své zaměstnance kuřárny. V rámci vytváření podmínek pro uspokojování zájmů zaměstnanců však zřízení kuřárny zaměstnavatelem pro zaměstnance není vyloučeno.

Pouze v jednacích řádech obou komor Parlamentu ČR se stanoví, že kouření je povoleno v místnosti, která je vyčleněna, označena a vybavena jako kuřárna.

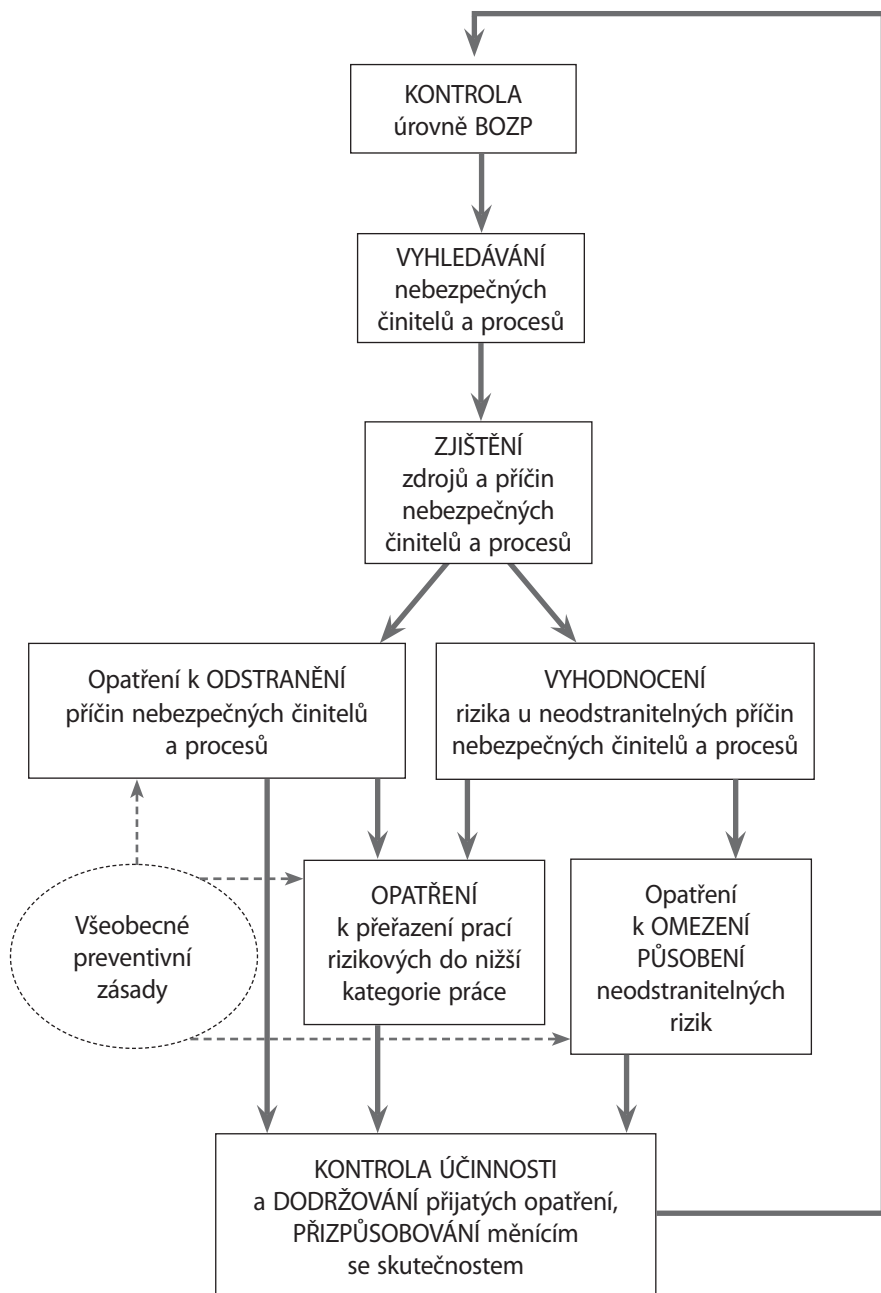
Jak má taková kuřárna vypadat, v platných předpisech také stanoveno není. Požadavky na kuřárny stanovila v 70. letech 20. století směrnice Ministerstva zdravotnictví ČSR HE46/78, (Č.j. HEM-340.2-30.9.77 ze dne 11. května 1978) o hygienických požadavcích na pracovní prostředí takto: „Velikost kuřáren se stanoví s ohledem na počty pracovníků a povahu provozu, nejméně však 12 m². Musí mít světlou výšku nejméně 3 m a nucené větrání, aby kouř nepronikal do sousedních prostor. Kuřárna se umísťuje od pracoviště nejvýše 120 m, při ztíženém přístupu 75 m.“ Směrnice však byla dnem 15. února 2001 zrušena.

Zákon č. 65/2017 Sb., který mimo jiné stanoví zákazy kouření a zákazy používání elektronických cigaret, používá termín „**stavebně oddělený prostor vyhrazený ke kouření**“, který připomíná prostory označované jako kuřárny. Z obecného zákazu kouření jsou vyňaty právě tyto prostory, které se zřizují v tranzitním prostoru mezinárodních letišť, v uzavřených psychiatrických odděleních zdravotnických zařízení a v jiných zařízeních pro léčbu závislosti a v jiných vnitřních prostorách přístupných veřejnosti.

- SROVNEJ** ➤ Kouření na pracovišti ¹⁰⁶
➤ Pracovní pohoda ²⁶¹

PŘEDPISY □ Zákon č. 107/1999 Sb., o jednacím řádu Senátu – § 150

- Zákon č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny – § 125
□ Vyhláška č. 246/2001 Sb., o požární prevenci – příloha č. 2 položka 1.9

Postup zaměstnavatele při prevenci rizik

(k heslu **Povinnosti zaměstnavatele při pracovním úrazu**)

Úkony a lhůty pro plnění povinností při pracovním úrazu podle nařízení vlády č. 201/2010 Sb.

Úkon	Lhůta	Právní základ
Oznámení úrazu postiženým zaměstnancem či svědkem úrazu svému nadřízenému	bezodkladně	§ 106 odst. 4 písm. h) ZP
Zajištění poskytnutí první pomoci postiženému		§ 103 odst. 1 písm. j) ZP
Uvědomění zaměstnavatele, jde-li o úraz zaměstnance jiného zaměstnavatele	bez zbytečného odkladu	§ 105 odst. 1 ZP
Objasnění příčin a okolností vzniku úrazu	nestanovena	§ 105 odst. 1 ZP
Zápis do knihy úrazů	nestanovena	§ 105 odst. 2 ZP § 2 NV č. 201/2010 Sb.
Vydání kopie či výpisu údajů z knihy úrazů úrazem postiženému zaměstnanci či jeho rodinným příslušníkům	na žádost postiženého či jeho rodinných příslušníků	§ 2 odst. 3 NV č. 201/2010 Sb.
Hlášení úrazu	bez zbytečného odkladu	§ 105 odst. 1 a 4 ZP § 4 NV č. 201/2010 Sb.
Vyhotovení Záznamu o úrazu	neprodleně, nejpozději do 5 pracovních dnů ode dne, kdy se o úrazu dozvěděl	§ 105 odst. 3 ZP § 5 NV č. 201/2010 Sb.
Předání Záznamu o úrazu oprávněným osobám	bez zbytečného odkladu	§ 105 odst. 3 ZP § 5 NV č. 201/2010 Sb.
Zaslání Záznamu o úrazu organizační jednotce pojišťovny , u které je pojištěn pro případ odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání	při likvidaci pojistné události vzniklé pracovním úrazem	§ 105 odst. 4 ZP § 7a NV č. 201/2010 Sb.
Zaslání Záznamu o úrazu – hlášení změn organizační jednotce pojišťovny , u které je pojištěn pro případ odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání	při likvidaci pojistné události vzniklé pracovním úrazem a při smrtelném pracovním úrazu	§ 105 odst. 4 ZP § 8 odst. 4 NV č. 201/2010 Sb.

Zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách,

ve znění pozdějších předpisů

(vybraná ustanovení: § 53 až § 60)

Pracovnílékařské služby

§ 53

(1) Pracovnílékařské služby jsou zdravotní služby preventivní, jejichž součástí je hodnocení vlivu pracovní činnosti, pracovního prostředí a pracovních podmínek na zdraví, provádění pracovnílékařských prohlídek, které jsou preventivními prohlídkami, a hodnocení zdravotního stavu za účelem posuzování zdravotní způsobilosti k práci, poradenství zaměřené na ochranu zdraví při práci a ochranu před pracovními úrazy, nemocemi z povolání a nemocemi souvisejícími s prací, školení v poskytování první pomoci a pravidelný dohled na pracovištích a nad výkonem práce.

(2) Pracovnílékařské služby pro zaměstnance a osoby ucházející se o zaměstnání zajišťuje zaměstnavatel za podmínek stanovených tímto zákonem a jinými právními předpisy.

§ 54

(1) Poskytovatelem pracovnílékařských služeb je

- a) poskytovatel v oboru všeobecné praktické lékařství, nebo
- b) poskytovatel v oboru pracovní lékařství.

(2) Zaměstnavatel pro výkon práce na svých pracovištích, pokud dále není stanoveno jinak,

- a) je povinen, jde-li o práce, které jsou zařazené podle zákona o ochraně veřejného zdraví¹⁰⁾ do kategorie první, druhé, druhé rizikové, třetí nebo čtvrté anebo je součástí práce činnosti, pro jejíž výkon jsou podmínky stanoveny jinými právními předpisy, uzavřít písemnou smlouvu o poskytování pracovnílékařských služeb s poskytovatelem uvedeným v odstavci 1,
- b) může, jde-li o práce zařazené do kategorie první podle zákona o ochraně veřejného zdraví a není-li součástí této práce činnosti, pro jejíž výkon jsou podmínky zdravotní způsobilosti stanoveny prováděcím právním předpisem podle § 60 nebo jinými právními předpisy, zajišťovat provádění pracovnílékařských prohlídek, posuzování zdravotní způsobilosti k práci a vydávání lékařských posudků o zdravotní způsobilosti k práci na základě písemné žádosti u poskytovatele, který je registrujícím poskytovatelem zaměstnance nebo osoby ucházející se o zaměstnání, pokud jiný právní předpis nestanoví jinak²⁰⁾; ostatní součásti pracovnílékařských služeb podle § 53 odst. 1 zaměstnavatel zajišťuje, je-li to důvodné pro ochranu zdraví zaměstnanců, prostřednictvím poskytovatele pracovnílékařských služeb, se kterým pro zajištění konkrétní služby uzavře smlouvu,
- c) je povinen, dojde-li ke změně zařazení práce do kategorie vyšší než kategorie první podle zákona o ochraně veřejného zdraví nebo ke změně činnosti, pro jejíž výkon jsou podmínky stanoveny prováděcím právním předpisem podle § 60 nebo jinými právními předpisy, uzavřít novou nebo doplnit dosavadní písemnou smlouvu s poskytovatelem podle odstavce 1 o tyto pracovnílékařské služby, které doposud nepožadoval, a to nejpozději do 3 měsíců ode dne, kdy k této změně došlo.

(3) Registrující poskytovatel zaměstnance nebo osoby ucházející se o zaměstnání, pokud jiný právní předpis nestanoví jinak²⁰⁾, je povinen na základě žádosti zaměstnavatele podle odstavce 2 písm. b) provést pracovnílékařskou prohlídku, posouzení zdravotní způsobilosti k práci a vydat lékařský posudek o zdravotní způsobilosti k práci;

TEMATICKÝ REJSTŘÍK

I. Zaměstnavatel

- Zaměstnavatel 384
- Zaměstnavatel, který je fyzickou osobou a sám pracuje 385
- Uživatel 355
- Agentura práce 12
- Koordinovaný postup zaměstnavatelů 105
- Povinnosti zaměstnavatele vůči odborně způsobilé osobě k prevenci rizik 216
- Povinnosti zaměstnavatele při prevenci rizik 214
- Povinnosti zaměstnavatele vůči zaměstnanci 218
- Povinnosti zaměstnavatele vůči ženám 221
- Povinnosti zaměstnavatele vůči mladistvým zaměstnancům 217
- Povinnosti zaměstnavatele ohledně zaměstnanců se zdravotním postižením 211
- Povinnosti zaměstnavatele ohledně kategorizace prací 207
- Povinnosti zaměstnavatele u rizikových prací 215
- Povinnosti zaměstnavatele ohledně rizikových faktorů 210
- Povinnosti zaměstnavatele ohledně pracovnělékařských služeb 208
- Povinnosti zaměstnavatele při pracovním úrazu 213
- Povinnosti zaměstnavatele při nemocech z povolání 212
- Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr 52

II. Vedoucí zaměstnanci zaměstnavatele

- Vedoucí zaměstnanci 360
- Oprávnění vedoucích zaměstnanců 161
- Povinnosti vedoucích zaměstnanců 203
- Organizační řád 167
- Pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci 187

III. Zaměstnanec v pracovněprávním vztahu

- Zaměstnanec 381
- Zaměstnanec mladistvý 381
- Zaměstnanec ve věku blízkém věku mladistvých 384
- Zaměstnanci se zdravotním postižením 378
- Zaměstnanec pracující v noci 382
- Zaměstnanci určení k organizování první pomoci 379
- Osamocený zaměstnanec 172
- Domáctí zaměstnanci 53
- Agenturní zaměstnávání 13
- Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr 52
- Základní práva a svobody 377
- Práva zaměstnanců 269
- Povinnosti zaměstnanců 205
- Pracovní kázeň 258
- Zaměstnanec při mimořádné události 383
- Nevykonání práce zaměstnancem při bezprostředním a vážném ohrožení 136
- Kvalifikační předpoklady 109
- Prohlubování kvalifikace 277
- Zvyšování kvalifikace 406
- Zvláštní odborná způsobilost 404
- Školení zaměstnanců o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci 332
- Školení zaměstnanců o požární ochraně 334
- Školení zaměstnanců určených k organizování první pomoci 335

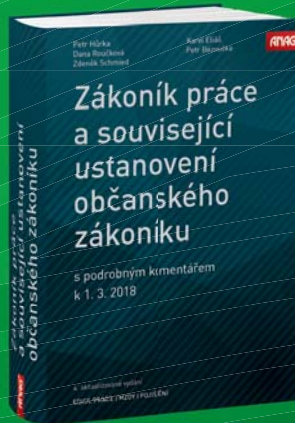
**MĚSÍČNÍK
MZDOVÁ ÚČETNÍ**

**EDICE
PRÁCE | MZDY | POJIŠTĚNÍ**

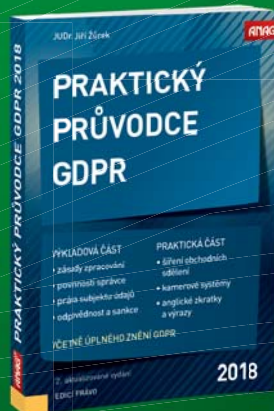
**DOUMĚSÍČNÍK
PRAKTICKÁ PERSONALISTIKA**

**EDICE
PRÁCE | MZDY | POJIŠTĚNÍ**

**MĚSÍČNÍK
ÚČETNÍ A DANĚ**

**EDICE
PRÁVO**